

POGAJNAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

12. číslo · ISSN 0032-4132

Budyšin, december 1981

Lětnik 33

Ernst Barlach, Smějata staruška

Bibliske rozpominanje:

A to słowo sčini so čěło a bydleše mjez nami

Tute słowa budźemy, jeli pónđzemy kemši, w scenju druhého dnja hodow slyšeć. Chcemy lětsa wo nich w našim časopisu rozpominać.

Njedawno wobdźělich so w Lipsku na „schadźowanju šulerjow“. To je nowa serija zarjadowanjow za cyrkwinisku młodžinu, kotraž zarjadowuje so wot „šulerskeho džěła“, hažožki ewangelskeje młodžiny. Ja mějach so młodostnym-šulerjam předstajić jako křesćan, kotryž je towaršnostnje aktiwny. Młodostni cheychu wědźec, kotre słowa biblije su za mnje wosebje wažne, z kotrych słowow biblije čerpam móc k tajkemu engagementej. Mjenowach jim tute słowo. Zo je so Bóh čłowjek stał, zo njebydli hižo něhdže tam horjeka, ale jako nam bliski mjez nami, to je za mnje najwažniše wuprajenje křesćanskeje wěry!

Čehodla su hody dny něžneho začuća, lubosće, měra a pokoja? Hdy dožiwimy tajke začuća? – Hdyž smy lubemu čłowjekej cyle blisko, hdyž móžemy jeho majkać, hdyž wón nas majka, hdyž smy wšu bojosc a wšón strach zhubili!

Njeje připad, zo wozjewjeja jandželjo jako přenje słowo pastyrjam w swjatej nocy: „Njebojće so!“ (Lukaš 2,10) Boža bliskosc přewinje strach. Bliski Bóh, mjez nami bydla, Bóh-čłowjek bjerje nam wšón strach.

Wobsteji pak wulki strach – a jemu je křesćanstwo dosć husto podležalo –, zo wostanjemy hody při přejara abo samo jenož něžnych začućach stejo! Myslu sej, zo by to bylo bohahanjenje, hdy bychmy mēnili, zo je so Bóh jenož tohodla čłowjek stał, zo bychmy my dožiwili dwaj abo tři dny „hodowneje zbožnosće“.

Zo je so Bože słowo čěło sčiniło a zo je mjez nami bydliło, ma hluboke sčěwki, konsekwency: K Bohu nje-móžu wjace nimo sobučłowjeka dóńć, hišće mjenje přez jeho čěło!

Njedawno čitach, zo budže tež na koncu lěta 1981 bilanca z hlodom zemrětych čłowjekow na swěće wokoło 17 milionow a zo ličba hlód tradacych **postupi** na někak 700 milionow. Hač na nich pomyslimy, hdyž so hromadži za „hlód w swěće“ abo za mjezynarodnu solidaritu, hdyž chce so mi mjerzac, zo njedóstanu wěsty hodowny dar abo hdyž sedžu hoďy za bohaće – zwjětša přehoaće – krytym blidom? Njezabudu tak spěšnje, štož dožiwich loni na pjatym dnju hód (pónđzelu): Při durjach do wysokodomu přinđže mi muž z poľdra chľebom napřeco a před mojimaj wočomaj wrjesny chľeb do smjećoweje tony!

Dokelž je so Bóh čłowjek stał, je za nas čłowjek. Hłowny nadawk, je za nas starosc wo čłowjeka najwaž-

niša naležnosć! Najwažniši dypk w tutym nastupanju je we wokomiku starosc wo najwažniše wuměňenje za derjeměće čłowjeka: starosc wo zdźerženje swětowego měra! Dyrbju tute rozpominanje skoro dwaj mēsaćaj do hód pisać a njewēm, kajka budže hody situacija. We wokomiku je strach za mēr jara wulki. Tohodla zjednoća so wšitcy zamołwiće myslacy čłowjekojo do boja wo swětowy mēr.

„A to słowo sčini so čěło a bydleše mjez nami!“ – to je mēr čłowjekam dawace poselstwo, to nas změrnjuje – ale to nas tež znjeměrnjuje!

Wšehomócný Bóh je nam bliski, bydli mjez nami a bjerje nam strach – ale móžemy jeho jenož namakać w lubosci k čłowjekam, a to nas znjeměrnjuje, dokelž smy egoisticy.

Spytajmy hody 1981 woswječić we wědomju, zo runje džensa nas Bóh najnužnišo trjeba: we wšitkich čłowjekach, kiž čerpja nuzu, w chudych na swěće w poľóćowaných a skónčnje w nas samych, kotřiž wšitcy trjebamy mēr, kotryž móžemy sej jenož sami wuwojawać!

Cyril Pjeh

Němsko-serbski wosadny džen w Ptačecach a Lejnje

Njedzelu, 27. septembra, započa so wosadny džen z kemšemi w Ptačecach. Wosadny farar postrowi wosadu – někak 75 ludži –, wosebje hosći z Budyskeje kónčiny, knj. fararja Alberta, sup. Wirtha, a hišće druhého, mi njeznateho fararja. Kemše dźeržachu so wot třoch fararjow w serbskej rěči.

Sup. Wirth předowaše wo słowje psalma: „Ty dźeržiš mje při twojej prawicy a přiwozmješ mje w česći...“ Wón přeložowaše tež sam předowanje na wutrobite wašnje do němčiny.

Wosebite wjeselo bě zhromadne spěwanje spěwow w serbskej a němskej rěči, na příklad „Budž chwalba Bohu samemu...“ a druge.

Wosadne popoľdnjo započa so w cyrkwi w Lejnje. Zwonjachu zwony a trubjachu pozawny wosady. Po postrownych słowach fararja Neumanna sčehowaštej dwaj přednoškaj:

1. Knjz Pětr Malink z Budyšina přednošowaše wo stawiznach Serbow w cyrkwiniskim wokrjesu Wojerecy.
2. Knjz farar n. wotp. Sander z Lubuša rěčeše radostnje wo swojej službje jako farar w ně-

hdyšej wosadže Parcow (1969 dla wuhloweje jamy wotnošene) a w Blunju, hdžež bě wot 1928 do 1936 farar. Wón rozpraweje tež mnoho ze žiweho žiwjenja wosadow Ptačecy a Lejno, hdžež běše před wójnu a we wójnje a tež hišće 1945 zastupowaše, tež w Čornym Chołmcu.

Wjeselo činjachu wšém, tež tym, kiž njerozumjachu telko serbsce, serbske spěwy, rjane a ludowe.

Při wjesolym kofejpiću zaspěwachmy sej hišće raz němske a serbske ludowe spěwy. Farar Albert dđeržeše skónčacy nyšpor.

Skruceni wot božeho słowa džěchu wšitcy wjesele domoj.

G. Wolf, Luty

Wjeselo nad wobnowjenym božim domom w Čornym Chołmcu

Dołho běchu sej ewangelscy wosadni přeli, štož so nětko dopjelni: Bě to wobnowjenje pod škitom pomnikow stejaceje cyrkwy, to rěka wobmjatanje wěže z lěta 1747 a lóžce cyrkwy z lěta 1860. Ju bě w klasicistiskim stilu šuler Schinkela natwaril.

Pod poslednim serbsce rěčacym fararjom dr. Ungerom, wot 1926 do 1962 w Čornym Chołmcu, kotryž 1976 zemrě, započachu so prócowanja wo wobnowjenje zwonkowneho cyrkwy. Pod jeho farstwom woswjećištej so 1950 dwaj nowe woclowej zwonaj, kotrejž matej serbske a němske napisma. Mały mosazowy zwón je wěnowanje cyrkwinskeho staršeho Kopalca z lěta 1921.

Prócowanja pokročowachu so pod fararjom Lichterfeldom, kiž běše 1962–1979 z fararjom a tež wulku wažnosć na serbske kemše kładžeše. K tomu dawaše fararjom dr. Ungera a Šořtu k nam přichadžeć.

Lěta 1979 džěše z wobnowjenjom dale. Wěža so zwobmjěta, cyhele na wěži so překrychu, a honač na wěži z lětami 1747, 1864 a 1979 so zwuporjedža a pozloči.

1980 nětko so zwonkowne cyrkwy po předpisach zarjada za škit pomnikow a Cyrkwinskeho twarstwa zarjada w Zhorjalcu w třoch etapach znowa wobarbi. Wosada pomhaše z dobrowólnymi hodźinami, dokelž bě wšo poswjatokowe džěto, a nadžěla tak 30 000 hriwnow!

Džakować ma so statnym instancam, wosebje wjesnjanošce, knjeni Wincarjowej, kiž je tež aktiwna Serbowka, wjesnym rjemjeslnikam a wosebje fararjej Vogelej, kiž wosadu wot lěta 1979 zastara. Wón bě 1968 hač do 1980 farar w Lubušu a ma nětko třeće farske městno we Wojerecach-Stare město, we wosadže swj. Jana, na starosci. Wosada Čorny Chołmc a tež křesćenjo w Brětni su sej jeho jako dobrego dušipastyrja do wutroby zamknuli, tež statne organy, z kotrymiž derje hromadže džěla.

Wosebite wjeselo za wosadu na dochowance, kotraž běše jara derje wopytana, bě poswěćenje pjeć nowych woknow we wořarnišću. Wone su z tak mjenowaneje antik-škleńcy. 1981 přewjedžechu so hišće wuporjedženja na třeše.

Přichodne přeće wosady je wobnowjenje znutřkowneho cyrkwy pod nawodom zarjada za škit pomnikow a wobnowjenje fary, hdžež su wosadne rumnosće a hdžež bydlu wot lěta diakon za młodžinu cyrkwinskeho wokrjesa, Brendel. Farski dom ma so na dom za dohotowanske časy za cyrkwinski wokrjes Wojerecy přetwaric.

Günter Wolf, Luty

Boži dom w službě dowoloweho misionstwa

W poslednich lětach nasta pola Zleho Komorowa z něhdyšich wuhlowych jamow wočerstwjen-ski jězor. Mnozy prózdinarjo z cyleje republiky so tam wočerstwjeja. Na tajkich městnach nastanje za cyrkwy wažny nadawk misionowanja tutech ludži.

Cyrkej w Košni (Groß-Koschen) tutomu zaměrej služu. Wona je „džowka“ cyrkwy w Starych Lutach a słuša do Berlinsko-braniborskeje cyrkwy. W lěnych měsacach wotměwaja so tu wustajeńcy, kemše za młodžinu, cyrkwinska hudźba, přednoški a podobne zajimawe zarjadowanja, a wše su derje wopytane.

Lětsa bě to třeće lěćo, zo so wšo to stawaše. Tohodla bě dokladne wobnowjenje znutřkowneho cyrkwy trěbne. To so sta, a to tak, zo bě to spočatk julija, jako so dowolowa sezona započła, hotowe.

Cyrkej swětle wumolowachu a nawěšachu nowe rjane lampy do njeje. Najrjeńša pycha so nowe wokna z antik-škleńcy, samsne kaž w Čornym Chołmcu, wot samsneho mištra.

Cyrkej so w lětach 1881/82 z cyheli w nowogotiskim stilu natwaril. Tohodla přihotuje so wosada za lěto 1982 k woswěćenju stolětneho jubileja. Wosebity džak smy dołžni wosadnemu fararjej Ulricheje a cyrkwinske mu předsterjstwu.

G. Wolf

Wobnowjenje cyrkwy we Wulkich Zdžarach

Tuchwilu so zwonkowne cyrkwy we Wulkich Zdžarach wobnowja. Wona je w lětach 1781/82 w stilu póznjeho baroka natwarjena. Wěža je hač do sameho wjerška zaróštowanana a so znowa wobmjětuje a běla woběli ze silikatom. Barokowa kapa wěže, hdžež su tež časniki, je zaso

rjenje zelena, z nowej barbu wobarbena.

Přechodne předewzaće je, třeću cyrkwy znowa kryć.

W lěće 1982 chcedža swjatočnje 200lětny jubilej woswjećic.

Pod fararjenjom fararja dr. Zyguša, kotryž bě 30 lět tu z fararjom a 1978 zemrě a bě aktiwny serbski předar, je so wjele za cyrkwy činiło:

Hnydom po 1945 wobstara so nowy wěžiny časnik, 1950 4 nowe woclowe zwony – dohromady je tam nětko 5 zwonow! – do 1945 běchu jenož tři.

Jako woswěćic wosada w lěće 1957 175lětny jubilej, započła so cyrkwy wot lěta 1959 sem tež znutřka wobnowjeć, 1963 so pišćele wobnowichu. Džak słuša tež nětčišemu wosadnemu fararjej Gille z cyrkwinskim předsterjstwu.

Cyrkej we Wulkich Zdžarach je dla misionowanja dowolnikow při Hórnikočanskim jězorje jara wažna. Tutón nadawk je wosada hižo w lěće 1963 spóznała a na so wzała.

G. Wolf

Cyrkej w Hrabowje wobnowjena

Hižo před někotrymi lětami bě so znutřkowne tuteje cyrkwy wobnowiło. Nawjedował je to farar Heinke, kotryž bě 23 lět z fararjom w Hrabowje (1954–1977).

Hanuš Härtel: Boži dom w Slepom

Nětko je so zwonkowne cyrkwje w lětomaj 1980 a 1981 wobnowiło, a to wěža a lódž.

Njedźelu, 25. oktobra 1981, so cyrkej ze swjatočnymi kemšemi znowa poswieći. Fara je wot někotrych lět njewobsadźena. Wulki džak słuša fararjej Hofmanej w Hlince (Cunnersdorf pola Kamjenca), kiž faru sobu wobstara, a cyrkwinskemu předstejerstwu.

G. Wolf

25 lět kapala w Holi

Hola je wjesny džěl Wětnicy, wokrjes Wojerecy. Wona pak so wobstaruje wot fararja Lehmana z Bukowa (Hohenbocka), wokrjes Zły Komorow, cyrkwinski wokrjes Rólany (Ruhland).

W lětach 1954–1956 natwari so w tutym industrijowym sydlišću kapala.

Mała ewangelska wosada w Holi woswjeći nětko „slěborny jubilej“. W oktobru lěta 1956 bě biskop dr. Hornig kapalu poswiećił. Superintendent Kolata z Kropna (Kroppen) přédowaše.

Zajimawe je snadž hišće, zo słuša Wětnica k Sakskej — ke Kamjenskemu cyrkwinskemu wokrjesej a Hola k Zhorjelskej cyrkwi.

G. Wolf

Aktiwna wosada wobnowja w Blunju swoju cyrkej

Tykowana cyrkej w Blunju je w lětach 1670–1673 natwarjena. Wona steji pod škitom pomnikow. Aktiwna wosada je nětko z fararjom Winklerom, kotryž je 30 lět we wosadze (1951–1981), wobnowiła znutřkowne cyrkwje.

Přez jeho iniciatiwu a pod nawodom škita pomnikow a přez jara wulke dary z wosady so cyrkej hižo w lětach 1953–1956 jónu znutřka a zwonka wobnowi. 1975 dósta cyrkej nowy cyhelowy přikryw, při čimž dyrbjachu so hrjady třěchi wobnowić.

Wěža je hišće z deskow a nosy dwaj zwonaj (jedyn je so 1951 poswiećił). Tež wěža so znowa wobarbi, a wjeršk dósta město skónčowaných drjewjanych šindlow nowe ze ščěpjela (Schiefer). Město wobškodženeje wjedroweje chorhoje přinđže pozlócana kula a honač na wěžu.

Nětko maja so hišće wobnowić: rjana barokowa klětka a woltar, dupa, pišćeale a wumolowanje lúbjow přez škit pomnikow.

Wobnowjenje znutřkowneho bě hižo zaso trěbne, dokelž bě třěcha jenož jednorje kryta a měješe wot spočatka škody.

W lěće 1973 woswjeći wosada 300lětny jubilej z biskopom Fränkelom ze swjedženskim tydženjom jara swjatočnje.

Wosebity džak słuša knjezej fararjej Winklerjej a cyrkwinskemu předstejicerstwu. Bluno je hakle wot lěta 1968 fara ze swójškim fararjom. Jako filiala wobstarowaše so hač do lěta 1925 wot Wojerec a potom hač do lěta 1968 wot Wulkeho Parcowa, kotryž dyrbbeše so lěta 1969 wuhlowých jamow dla wottorhač.

G. Wolf

Štó su Serbja?

(pokročowanje z poslednjeho čisła — přeložk: dr. Rudolf, farar w Porcho-wje)

22. oktobra džěchu Serbja skónčnje zaso na lúbju lódže „Ben Nevis“, tónkróć w směrje na Galveston. Hačrunjež bě cholera trochu popušćila, wumrěchu dalši 18 za čas přeprěčenja Atlantika.

Pomješena wosada dojědže w zažnym decembru do Galvestona, ale jenož, zo by stała dalšemu prutej napřečo: žoltnicy (Gelbes Fieber). Mnozy schorjachu na tutu chorosć, ale jenož jedyn zemrě, prjedy hač móžachu Serbja do znutřkowneho kraja, do Houstona, wučeknyć.

Wot Houstona pučowachu Serbja z wolacymi zapřahami dale do kraja, a to w zažnym januaru. Dweju mužow běchu doprědka posłali, zo by štaj namakaloj město k zasydlenju. Rjekowske pučowanje do nowje domizny skónči so na brjohach Rabbs-creek-rěki, hdžež džensa leži Lee County, blisko Giddings. Tu kupichu sej Serbja krajinu za 50 centow za polo.

Přěnja zyma bě jara kruta, a njemějachu wjele k jědži. Mnozy Serbja bydlichu w někajkich podstavach abo blokowych domach, doniž njenatwarichu so porjadne domy.

Nowosydlerjo wotdžělichu 95 wosrědkow za luthersku cyrkej a šulu. Někak milu sewjerezapadnje cyrkwinskeho wobsydstwa započachu sydlerjo swoje město twarić, kotrež mjenowachu Serbin. To bě hłowne město jich „Serbskeho kraja“ w Texasu, hdžež móžachu na přeco swoju serbsku rěč a swoje kulturne tradicije dale wjesć.

Jedne z přěních jednanjow, kotrež farar Kilian wuwjedže, bě, zo so přócowaše wo sobustawstwo škitaceje lutherskeje cyrkwje Missouri-synody. Lutherska cyrkej swj. Pawoła w Serbinje bě přěnja z mnohich cyrkwjow Missouri-synody w Texasu a měješe jeničku serbsku šulu w Texasu.

Powšitkownje znata Cyrkej swj. Pawoła w Serbinje dotwari so lěta 1871. Wona je wulkotny wudžělk ludowumělskeje hotowosće, hačrunjež ma jednore formy. Jednotne znutřkowne je wobdate wot chóra dokoławokoło z klětku 50 stopow wysokej. Prjedy sedžachu mužojo na chórze-lubi a žony deleka. Cyrkej swj. Pawoła je jedna z najstarších cyrkwjow w Americi, kotraž so wot swogeho natwarjenja stajnje wužiwa.

Mnohe skupiny serbskich kolonistow čehnjachu na kóncu 19. lětstotka dale do druhich džělow Texasa. Serbja wutworichu podkolonije na příklad w Austin, Houston, Warda, Fedor, Swiss Alp, Giddings, Port Arthur, Mannheim, Copperas Cove, Vernon, Walburg, The Grove, Bishop, a w Rio Grande-dole. W kóždym padže twarjachu Serbja nowu cyrkej a zwjazachu so z Missouri-synodu, přez čož pomhachu wosady tuteje synody w Texasu rozšěrjeć.

W nowych wosadach wotemrěštej pak serbska rěč a kultura bórže. Jenož w Serbinje so wosebo zdžerža. Tam džeržachu so serbske kemše

hač do lěta 1921. Džensa móže jenož něšto malo starších Serbow hišće serbsku rěč.

Wulka iřonija serbskeje emigracije bě, zo najebač přócowanjow, čistu serbsku koloniju wutworić, hdžež byštej so rěč a kultura zdžeržaloj, tutej bytostnej wěcy so zhubištej dla hospodarskich realitow namjezneje situacije.

Přez cyły Texas, zdžěla w cyrkwinskich knihach Missouri-synody, namakamy serbske mjena. Tež z pasažerskeje lisćiny „Ben Nevis“ wučitamy mjena kaž Wićaz (Lehmann), Moerbe, Schatte, Fritzsche, Becker, Schubert, Dube, Teynert, Wukasz, Kießling, Prelop, Kaspar, Zoch, Mirtschin, Urban, Wenke, Knippa, Nowak, Groeschel, Wuensche, Melde, a mnohe druge.

Krute wobstaće na biblisko-nabožnej wěrje a dokładne wukublanje je hišće džensa widžeć w swójbach, kotrež pochadžeja wot serbskich pioněrow.

Hišće džensa móžeja tysacy Texascy wobydlerjo prawja za so wužiwać, zo su herbja rjaneho serbskeho herbstwa.

Zhromadženstwo k hajenju serbskeho herbstwa je njesebična organizacija, kiž je so k tomu wutworiła, zo by studowala stawizny Serbow, kiž přinđžechu do Texasa, a zo by to wobchowala.

Sobustawy dóstawaja pravidłownje přez póstu běžne nastawki a informacije, kiž potrjehja Serbow. Štwórčlětnje so wotměwaja zhromadžizny.

Muzej k hajenju serbskeho herbstwa je so wot zhromadženstwa zarjadował, zo bychu so zdžerželi dokumenty a wěcy ludoweje serbskeje kultury. Wón wudžeržuje so wot přinoškow po wšelakej wysokości.

(Sčěhuje přizjewjenski formular, kotryž rozeznawa mjez regularnym sobustawstwom — serbski pochad je wuměnjenje — a spěchowacymi sobustawami. Přinoško wučini na lěto 5 dollarow.)

Daloke rozšěrjenje boždžěscoweho štomaj

Wone njeje hišće přejara stare. Přěni z hwězdami a swěčkami wupyšeny štom — šmrěk — pokazuje mjedžoryčina (Kupferstich) z lěta 1509 wot Lucasa Cranacha Staršeho. Dwaj ze swěčkami wupyšenej šmrěkaj pyšitej zléwa a sprawa wot lěta 1621 jako paradis- abo žiwjenskej štomaj wulki cyrkwinski boži narodk w Neustift (južny Tirol).

To zaso pochadža wot stajnje zeleného šmrěkoweho wupyšanja srjedzowěkowych mysterijnych hrow. Wosebje bě tajke wupyšenje z wašnjom w Alpach při tak mjenowanych paradizowych hrach.

Jako swójbny „hodowny štomik“ je wón wot lěta 1605 w Elzaskej znaty. Jako hodowny abo boždžěscowý štom namakamy jón wot 1800 w Šwicy, Baworskej, Rakuskej a w Transylwaniskej (Siebenbürgen). Džensa je wón skoro we wšěch swójbach a cyrkwjach swěta!

Rubiščo ze złota a słonowiny

K hodom zhromadźuja so wšudže ludžo w cyrkwach, zo bychu stajnje zaso znova wulki dziw sčłowječenja Syna božeho swječili.

Ale stawizna, na kotruž so ja najradšo dopominam, njebě žadny dziw.

Wona sta so ewangelskemu fararjej, kotryž je hišće jara młody. Jeho cyrkej pak bě hižo jara stara. Jónu, před wjele lětami, bě měla swój wulki čas. Slawni mužojo běchu z jeje klětki přadowali a so při jeje woltarju modlili. Bohači a chudži běchu tu na samsne wašnje swoje nutrosote měli a cyrkej nanajrjeńšo wuhotowali.

Nětko pak běchu za měščanski džěl, w kotrymž wona steješe, dobre dny nimo. Ale farar a jeho młoda žona lubowaštaj tutu zanjechanu cyrkej. Běštaj wo tym přeswědčenaj, zo ju z barbu, hamorom a dowěru do Boha zaso wobnowitaj. Tak daštaj so zhromadnje do džěla.

Ale pozdže w decembru howrješe sylny wichor přez dołh rěki a najsylniše storki wichora trjehichu cyrkwičku. Hoberski, wot dešća přemačany kruch scěny padny runje za woltarjom dele. Zrudnaj wumječeštaj farar a jeho žona wšo zaso čiste,

rukomaž pozłoci swjatočnje cyle woltarniščo. Zbožowny wróci so domoj a džělaše na hodownym předowanju.

Jako farar krótko do připołdnja patoržicu cyrkej wotamkny, widžeše při wulkej zymje žonu při busowym zastanišću stać. „Bus přijědže hakle za štyrceci minutow“, zawoła na nju a přeprosy ju, do cyrkwje zastupić a so zwohrěć.

Wona praji jemu, zo je rano z města sem přijěła, zo by so tu pola bohateje swójby jako wukubłarka džěci předstajila, ale njebě so přiwzała. Wona sydny so do lawki, duješe sebi do rukow a wotpočny. Za chwilu pochili hłowu a so modleše. Jako chcyše farar wulki cankaty rub tak powěsnyč, zo by tutón runje dele wisał, pohlada wona horje, stany a stupaše po schodach k woltarjej. Hladaše na rub.

Farar so smějkotaše a powědaše jej wo škodže přez wichor. Ale wona po zdaću njesłuchaše. Přimny rub a wobmasowaše jón mjez porstami.

„To je mój!“ praji wona. „To je mój rub!“

Pozběhny rózka a pokaza překwapjenemu fararjej monogram.

„Mój muž je rub wosebje za mnje w Brüsselu zhotowić da! Je njemóžne, zo je tajki samsny rub hišće jónu!“

pjelnješe, so pokaza, zo rub ludžom jara napadny. Wumělske džělo skutkowaše při swětle swěčkow hišće doraznišo.

Po kemšach steješe farar při durjach. Mnozy prajichu jemu, kak rjana bě cyrkej džensa byla. Přecelny muž w srjedźnych lětach — bě to časnikar a juwelér městačka — hladaše cyle zadziwany.

„Spodziwnje“, praji z mjekhim hłosom, „před wjele lětami smój mój, moja žona a ja, runje tajki rub wobsedžałoj. Pola nas doma we Wienje je moja žona“, a tu posměwkný so wón, „rub stajnje jenož na blido položila, hdyž přińdže biskop k nam k wječeri!“

Farar bě nadobo cyle rozbudzeny. Powědaše juwelérej wo žonje, kotraž bě dopołdnja w cyrkwi byla. Wopisowaše jemu, kak bě wupadala.

Juwelér přimny kruće ruku fararja.

„Móže to być? Wona je žiwa?“

Zhromadnje džěštaj k swójbje, pola kotrejež bě so žona předstajila. Potom jědžeštaj zhromadnje do města.

A jako přińdže Boži džen, běštaj tutón muž a jeho žona, kotraž běštaj telko zrudnych hód džělenaj swjećiloj, zaso zjednočenaj!

Howard Schade

ale wulki blak w scěnje wosta. Farar hladaše na wulku džěru, přewiny so po krótkim znutřkowym boju a rjekny: „Twoja wola so sta!“

Ale jeho žona praji piščo: „Jenož hišće mało dnjow hač do hód!“

Popołdnju samsneho dnja wobdzělišťaj so wonaj na přesadžowanju k lepšemu młodžinskeho towarstwa. Přesadžowar wočini tyzu a rozprestrě wulki złoto- a słonowinobarbny cankaty rub. Bě to krasne džělo, wjac hač štyrceci metrow dolhe. Ale wone bě z dawno minjenych lět! Stó móžeše tajke něšto hišće džensa trjebać? Někotři so z małymi poskitkami přizjewichu.

Tu zaswita fararjej myšlička. Za mało pjenjez doby rub a powěsny jón na scěnu za woltarjom, před wulku džěru. Wón bě tak wulki, zo njebě džěra hižo widjeć! A wupytana krasnosć so blyšćaceho džěla z

Žiwa rozmołwa mjez žonu a fararjom scěhowaše. Powědaše jemu, zo je z Wiena. Wona a jeje muž běštaj byłoj přećiwnikaj fašizma a běštaj so rozsudžiloj, zo wupučujetaj. Radžachu jimaj, zo byštaj kóždy sam za sebjewotjěloj. Jeje muž bě ju do čaha do Šwicy sadžil, a běštaj sejwučiniłoj, zo wón za njej přijědže, hdyž je so jemu poradžilo, jich domjacu nadobu přez mjězu dóstać. Wona njeje jeho ženje wjace widžala. Pozdžišo zhoni, zo je w koncentraciskim lěhwje zemrěł.

„Sym stajnje měla začuće, zo sym ja na tym wina — zo njeběch směła bjez njeho jěć“, praji wona, „snadž běchu lěta wokołobludžanja moje chlostanje!“

Farar spyta ju tróštować a chcyše jej rub sobu dać, ale wona to wotpokaza a potom džěše wona.

Jako so cyrkej patoržicu wječor

Handrij Zejler

Hodowny spěw

Ow najswjećiši, ow najzbóžniši
hnadu dawarski Boži dnjo!
Zhubjenym radu,
hrěšnikam hnadu
džěčo Bože je přinjesło.

Ow najswjećiši, ow najzbóžniši
hnadu dawarski Boži dnjo!
Chryst w čłowskim čěli
zbóžnosć nam zdžěli —
zraduj čłowstwo so žiwjenja!

(hodži so po melodiji
spěwarskich č. 47 spěwać!)

Ochranow: Wosebje teologiske prašenja stejachu w srjedžišću wuradžowanjow swětadalokeje Ochranowskeje synody Bratrowskeje jednoty, kotraž so srjedź septembra skónči. 47 synodalow ze štyrjoch kontinentow reprezentowaše 430 000 sobustawow 17 prowincow jednoty.

Synoda wobzamkny k prašenjam křěćenjow, wukublanja lajkow, k wukonjenju předarskeho nadawka a k připušćenju njekonfirměrowanych džěci k božemu wotkazanju.

Ochranow: Dnja 1. nowembra nastupi nowy direktor jednoty, farar Christian Müller, swoje zastojnstwo.

Bratrowska jednota rozžoňowa so z fararjom Helmutom Hicelom (67), kotryž bě wót lěta 1970 předsyda direkcije Bratrowskeje jednoty. Farar Hicel měješe mnoho funkcijow zastarać.

Wy budzące moi swędcy ...

13. přinošk wot Prokopa Urbana

Moto: „Chwalić budu Knjeza, doniž sym žiwy“

Psalm 146, 2

Ke chwalbje Božej

Bě to 1. decembra lěta 1872. Korla Awgust Kocor, Ketličanski wučer, kantor a hrajer na piščelach, wuznamny komponist, sedžeše na tutym dnju dopoždnja při woknje swojeje džělarnje a hladaše won do kraja. Mjetelčki sněha rejowachu we wjesolej reji w powětrje, honjachu so mjez sobu, šćekachu so a potom so cunjo a něžnje sydnychu na hałuzu štomow a kerkow, na třěchi domow a na luki a pola. Wšo wobłěkachu do swjatočneje běleje drasty. Tajnje, zo by to nchtó njewědzał, zapředžechu so do tutoho swjedženskeho šata tysacore dejmanty, kotřež so hakle rano, hdyž zaswita slóncu, zjewja zastróžanym wočam čłowjekow. Štó z nich wšak zrozumi, zo je so přiroda tak wupyšila k česći poštatyh narodnjn runje toho Ketličanskeho wučerja, kotryž wobkedžbuje rejku mjetelčkow sněha přez wokno? Ale tón njepokaza so přejara zwjeseleny!

Woblěhowachu jeho dopomnjenki, a dopomnjenki njeju přeco wjeselo. Wězo, Korla móžeše spominać na slóněne džěcatstwo w Zahorju, hdžež bě jeho lubosć staršeju čoplu wobjimała, móžeše spominać na džěcace hry a džěcace šćekanje z mlódšej sotřičku a na přenje wobkuzlace zwuki, kotřež bě sam won do swěta pósłał ze swojeje piščalki, na wobkuzlace tony, z kotrymiž móžeše hižo jako cyle mały hólčk tak jasnje zwuraznić wjeselo, radosć a zrudobu, abo tež strach cunjo a wuraznje a čisće, kaž njemóžeše to nchtó ze słowami zwuraznić.

Potom chodžeše do šule a dósta so na studije. Wone woznamjenjachu za njeho mnoho nowych wotewrjenych wobzorow, mnoho nowych žedžbow a planow a tež mnoho nowych přecelow. Z nich běchu jemu tehdy najbliži jeho rowjenkojo Jan Radyserb-Wjela, wuznamny basnik, Michał Rostok, wučer a přirodowědnik, kotryž njeznaješe jenož wšitke kwětki a rostliny po cylej Łužicy, ale tež wšitke bručki a wački, a njewuraznje, husto nje-disciplinowany a tola jara wobdarjeny Bjar, kotryž sta so tež z wučerjom.

A tónle Bjar, je jeho jednu nazymu – před kelko?, haj, před wosomadwaceti lětami – dowjedł k Łazowskemu fararjej a w tej době najwjetšemu basnikaj Łužicy, k Handrijej Zejlerjej. Korla Kocor hlada stajnje hišće won do zasněženeho kraja, ale widži krasnu, pisanu nazymu, čuje pruhi hrějaceho slónca a w spominanju stejí přeni raz wobličo k wobliču před Handrijom Zejlerjom, přeni raz čuje poľne a njesměrnje přijomne tlóćenje jeho ruki a přeni raz zhladujetej na njeho Zejlerjowej hlubokej, čěmnómódrej woće z mjěchkim, wutrobnym a při tym přeražliwym pohladom. Z pohladom jasnovidžaceho basnika, wuběrneho fararja a blyščaceho psychologa a předarja.

A tehdom so jeju wutrobje a jeju duši přeni raz zjednočichu z tajnymi, njeznatymi a mnohim ludžom tak njezrozumliwymi zwjazkami. Ze zwjazkami, kiž so sčasom hišće zesylnichu a kiž wobeju zjednočichu do nje-

rozdžělneje wumělskeje dwojoty-jednoty, w kotrejž jedyn dawaše druhemu.

Na tole wšo spominaše Kocor woneho 1. decembra 1872. Běše to mjenujcy takrjec předwječor jeho pjećdžesaćin. Spominaše na to, kak běše hišće před někotrymi měsacami Zejler sam planował tutón džen:

„Přijědźće ke mni do Łaza, Kocorko, njedzeli, 2. decembra. Tutón džen před Wašimi narodninami. Přeprošu tež wšěch Wašich přecelow a přiuznych. Pola nas to woswjećimy. W našej cyrkwi budžeće tež njedzeli hrać! Budžeće, Kocorko?“

Kak rady je Kocor to tehdom slubił! Běše sej wón tola derje, jara derje toho wědomy, zo njeписа swoje kompozicije jenož tak, z někajkeje přičiny, wědžeše, a Zejler je jeho často na to dopomnił, zo je wot Boha dóstał tutón wulki dar a zo jón jenož do božej rukow wróći. Běše pak sej tež wědomy toho, zo jeho Zejler njese, tak kaž wón zaso njese, kaž wopor, Zejlerja. Mjezsobnje běštaj sputanaj ze swojimi darami, sputanaj w slawje njesmjertnosće pola swojeho luda, w slawje, kotruž běštaj sebi mjezsobnje pomhałoj wutwarić.

Jutře je tuta njedzela a pónzdelu su narodniny. Ale – jedyn z dwójki tu hižo njeje – Zejler hižo šěsć njedžel wotpočuje na Łazowskim kěrchowje ...

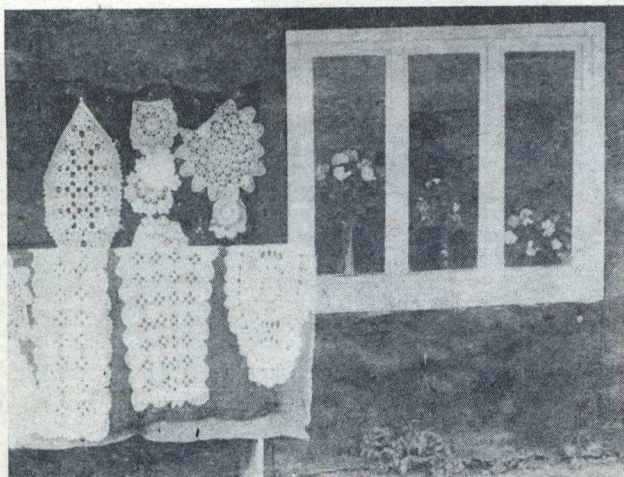
A tola wón tež nětko hišće hlada na Kocora, tola tež nětko hišće wón wodži a njese! Kocor to wě. Kocor spjelni swój slub, kotryž je Zejlerjej dał, žiwemu Zejlerjej. Budže jutře na kemsach hrać we Łazu. Pojědže tam hižo džensa. Za něšto minutow po njeho přijědu. Wón je hotowy. Čaka.

A jutře tam – we Łazowskej cyrkwi, w kotrejž je hižo telko razow hrał, tam woswjeći swoje pjećdžesaćiny tak, kaž za tym žedži jeho wutroba: na městnje, hdžež je telko žohnowanja wot Boha dóstał, na městnje, hdžež je ze swojim přecelom džělał, hdžež je so z nim modlił, hdžež staj so zhromadnje klóniloj před samsnym Knjezom.

Tak budže so tež jutře slawny hudźbnik pokornje klónić před Bohom a budže prosyć wo dalše žohnowanje.

Hišće dwajatřiceći lět bě žiwy a tworješe hišće po tym slawny Kocor. A we wšěch jeho składbach – tež w tych najwažnišich a w tych najwjeselšich – je stajnje zaklinčala chwała Bohu, knjezej a kralej!

Tute składbje hraja so hač do džensa a husto! Słyšiće w nich tež wy wonu chwalbu a modlitwu?

Ludowe wumělstwo Góralow we Wysokich Tatrach

Hody – „swjeden měra“ a „měrowa dekada“ (8. – 18. 11.)

„Chwała Bohu we wyšinach a na zemi pokoj čłowjekam dobreje wole!“ – tak spěwachu jandželjo, wozjewjejo Jězususowy narod jako poprawny měr wuskutkowacy skutk boži!

Tohodla su hody zdawna měra swjeden, tohodla mjelčachu hody brónje, tohodla spytachu ludžo znajmjeńša hody mjez sobu měr dźeržeć.

Lětuše hody su wjele bóle hač wšě druge dotal zasćinjene wot stracha wojny! Čehodla?

Započatk tutoho lěta je w USA přišlo knježerstwo na móc, kotrež zjawnje wo tym rěči, zo „su wažniše wěcy hač měr“, zo je wobmjezowana atomowa wójna a to w Europje, možna, zo nochcedža, kaž dotal, dźeržeć runowahu we wobróńnju, ale chcedža być syniši hač wšě druzi, zo chcedža wotřělić atomarny „warnowacy wutřěl“ ... knježerstwo, kotrež je wobzamknyło, neutronowu bombu twarić, kotraž je, kaž praji zapadoněmski politikar „persersija žiwjenja“, kotrež nuzuje swojich zwjazkarjow w zapadneje Europje, wob lěto štyri procenty wjac za brónjenje wudawać, kotrež chce jim nanuzować 572 nowych raketow, kotrež trjebaja hač do Sowjetskeho zwjazka tak krótki čas, zo njemóže so wón přez „čerwjeny telefon“ woprašeć, kak je to měnjene, ale dyrbi hnydom wróćo bić ...

Narodna rada cyrkwjow Chrystowych w USA, kotraž reprezentuje někak 50 milionow křesćanow w tutym kraju, a to tych, kotřiž wotpowěduja našemu wuznaću (ewangelisko-lutherscy a reformatoriske cyrkwy) je 15. meje 1981 swojemu knježerstwu pisała: „... Nowe knježerstwo žada wot nas, zo bychmy so wot panjanja Ameriki za měrom přez jednanja wotwobročili, zo bychmy jón přez wojsku namóc docpěli ... 20. februara 1981 je eksekutiwny wuběrk Narodneje rady cyrkwjow Jězu Chrysta w USA wuprajil swoje „zasadne wotpokazanje namjeta sta-

ta (Ablehnung des Staatsvorschlages), naše morjenske capacity powjetšić a žiwjensku podpěru našich byrgarjow redukować“. Wón připomni, zo „wot knježerstwa namjetowane skróšćenja budžeta woznamjenjeja njeznjesliwe wopory za chudych našeho kraja a mjeńšinam našeho kraja, starym ludžom a wot žonow wjedženym swójbam wulke počezenje přinjesu ... My wotpokazujemy to, dokelž smy měnjena, zo njeleži tuta wizija Ameriki, kotruž dyrbi kraj nětko přiwzać, w zajimje Američanow abo swěta ...“

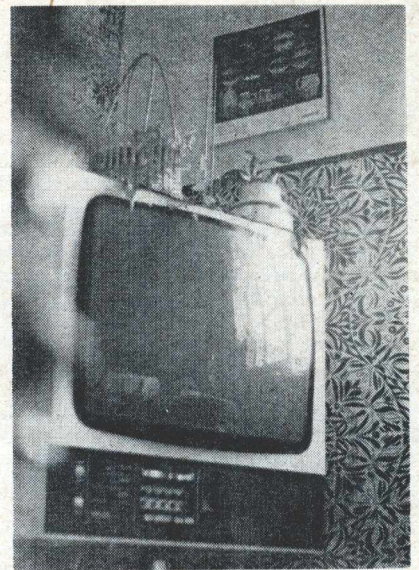
Tutón dokument, kotryž praji to same, štož smy móhli w našich nowinach čitać, su ameriske cyrkwy w awgusće w Drježdźanach, samo w němskim přeložku, přepodali našim cyrkwjom! Wón dopokazuje, zo je to, štož horjeka prajachmy, prawje, zo je strach za měr woprawdže wulki, a pokazuje tež jasnje, z kotreho kónca tutón strach přindže!

W tutej situaci swjećimy lětsa hody a w njej wobedźemy „dekadu měra“ 8.–18. nowembra.

Při skladnosći „próstwowych kemsči wo měr“ mējach džensa dopolnja wo za to předwidžanym tekście předować: List Romskim 14, 7–9: „Nichtó z nas njeje za sebje žiwy a nichtó njewuměra za sebje. Přetož smy-li žiwi, smy Knjezeje žiwi, a jeli wuměramy, Knjezeje wuměramy. Njeh smy žiwi abo njeh wuměramy, smy Knjezowi. Za to je Chrystus wumřel a so wožiwił, zo by nad mrtwymi a nad žiwymi knježil.“

Najprjedy njewědžach scyła, što dyrbał tutón tekst, kotryž znaju hewak jenož jako předowanske słowo za pohrjebje a smjertnu njedzelu, z wojowanjom wo měr činić měć! Potom pak so dopomnich na tych mnohich, kotřiž praja: „My njemóžemy tak a tak ničo činić“ abo „Njeh ći tam činja, štož chcedža, ja natwarju sej tu swój mały raj ...“ abo podobnje.

Indiwiidualizm, wotpokazanje kolektiwneho mysljenja, wuzběhjenje jednotliwosće čłowjeka a podobne zmyslenja njesu pola křesćanow jenož luty egoizm, ale husto su woni

měnjena, zo wotpowěduje runje to křesćanskeje wosebitosći.

Naše městno pak po wšěm zdaću tajkemu mysljenju napřećo steji! Ani smjerc njeje za Pawoła indiwiidualny podawk, ale tež smjerc ma něšto z druhimi činić, z kotrymž sym w Chrystusu zwjazany! Nichtó njeje za sebje žiwy, wšitcy smy w Chrystusu zwjazani. Druhe městna pola Pawoła rěča samo wo tym, zo smy we Chrystusu jedne čěto!

Što woznamjenja to w boju wo měr?

Najprjedy: Hdyž zarjaduje cyrkej dekadu wo měr, njeńdže jej wo někajki nutřkowny měr, měr duše! To dopokazuja tež teksty, kotrež so k tomu wudachu: dže wo politiski měr, swětowy měr, dže potajkim tež z tym wo politiske činjenje, potajkim wo wojowanje wo měr!

Potom: Hdyž dawa nam cyrkej tutón tekst k rozpominanju, potom chce wona wobarać nastajenje, zo njemóžemy tola ničo činić!

Pozitiwnje chce wona nam rjec: Dokelž je so w Chrystusu Bóh čłowjek stał a dokelž na njeho křćení hižo njejsmy a njesměmy być egoisća, dyrbimy z Chrystusom sobu pomhać wumóžić swět wot kwakle wojny!

Kóždy sam je bjezmócný, z druhimi hromadže, w Chrystusowym duchu, zwoprawdžimy jeho knježstwo. Hdyž chce wón, kaž praji Pawoł, nad nami knježić, chce to činić jako wjerch měra a pokoja!

Cyril Pjeh

Rakecy: Jako přikład praktiskeje křesćanskeje solidarite je so 70 wosadnych z wosadow Bart, Hodžij, Malešecy, Rakecy, Horni Wujězd a Riesa zawjazalo, měsacnje 5 hriwnow na wosebite konto zaplaćić, z kotrehož so kóždy mjesac 350 hriwnow do Berlina přepokazana. Tute su stipendij za studenta teologije z Ludoweje republiky Angola, kotremuž je naše knježerstwo darmotne studijne městno na Berlinskej teologiskej fakulće k dispoziciji stajilo. Po studiju budže wón farar w swojej domiznje w Africe.

Tuta solidaritna akcija je zdobom aktualny přinošk za Zwonkowne misionstwo!

Farar Brückner (ZRN; srjedza) rozprawja wo žalostnych dožiwjenjach w Južnej Africe, kotruž USA podpěraja.

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Z Hućiny

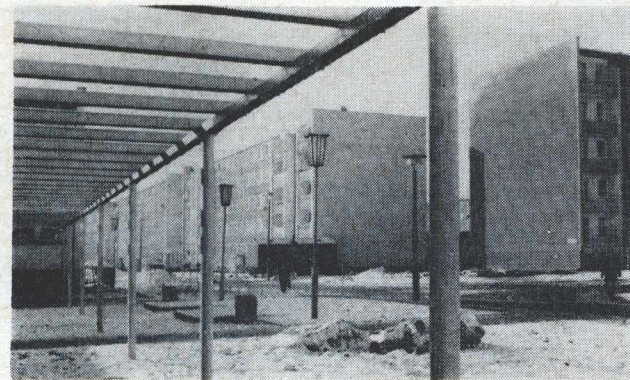
Na misioniskim swjedženju w Hućinje smy so wšity tam zhromadzeni duchowni na tym z radosću spodzowali, kak je k. duchowny *Dobrucký*, rodzeny Slowak, za krótki čas swojeho přebywanja pola našeho předsydy, k. fararja *Imiša* w Hodžiju, našu lubu serbsku řeč tak derje a tak dospolnje nawuknył, zo móžeše na žadanje a přeprašenje z polnym prawom za serbskeho swjedženskeho předarja wustupić. To nas z tróštom a nadžiju napjelnuje w pohladanju na wulku ličbu serbskich wosyročonych wosadow, kiž tón čas žaneho swojeho serbskeho duchowneho nimaju, kotraž ličba so bohužel w tutych dnjach přez dvě sakskej wuprózdnjenej farje powjetši.

Při tutej wulkej duchownej nuzy je wotphladanje *Towarstwa pomocy za studowacych Serbow* jara chwalobne, zo chce předewšěm na duchownstwo studowacych serbskich gymnaziastow a studentow podpěrać. To njech tež swěru čini; přetož hišće wjele serbskich duchownych budže pozdžišo trjebanych, dokelž je jich wjace mjez nami, kiž hižom we wysokich lětach steja. Ale dokelž chód přez gymnazij a uniwersitu tóžšto lět traje a dokelž nětčiše tradanje serbskich wosyročonych wosadow njemóže na jich wjelelětné dowuknjenje čakać, duž dyrbało česćene předsydstwo *Towarstwa pomocy za studowacych Serbow* so nětko tež wo to swěru starać, zo by druhich wobdarynych młodych duchownych na to namoľwjało a podpěrało, zo bychy tež, kaž k. *Dobrucký*, za krótki čas serbski nawukli a potom serbske předarske zastojnstwo tu nastupić móhli. Z tym by so nětčišej nuzy za najkrótkši čas wotpomhało. My Šprjěčanskej wosadze z wutroby popřewamy, zo k. *Dobruckeho* za duchowneho dóstanje; my pak tež wšěm druhim wosyročonym serbskim wosadam runu dobrotu popřewamy.

Serbske Nowiny, 5. 11. 1881

*Jurij Brězan Swoboda je za nas swobodnych
dóstala druhe wobličo, druhe mjeno.
Wona njeje za nas njewudobyta,
doniž njeje dowubita
wójna z našeje zemje.*

Nowy Budyšin

Nowe wjednistwo Džěloweho kruha za nabožnu ludowědu

Lětuše hłowne schadźowanje mjezynarodnje znateho „Teologiskeho džěloweho kruha za nabožnu sociologiju a nabožnu ludowědu“ steješe w znamjenju změny we wjednistwje. K tomu da dotalny předsyda, farar n. wotp. Měrćin Zeim (Halle), kotryž budže bórže 70 lět stary, pod nadpisom: „Nastorki k přemyslowanju z 25 schadźowanjow“ rozprawu wo wuwicu, džělawosći a wuslědkach: založeny 1937 jako cyrkwinski napřećiwny kruh z ideologizowanemu hibanju ludowědy w nacistiskim času, so kruh po 1945 přez Wernera Peuckerta znowa skontituowa a po jeho smjerći (1953) wutwori so pod Měrćinom Zeimom k forumej rozmoľwy mjez teologami a ludowědnikami.

Wědomostnicy tuteho facha z NDR, Šwicy a ZRN zetkach so při wobrěčenju wěstych zhromadnych problemow z ewangelskimi a katolskimi teologami z uniwersitow a krajnych cyrkwjow. Aktualitu wuslědkow za džěto we wosadze dopokaza referent na přikładach z polow ludoweje pobožnosće, nałožkowych tradicijow a nawjazanje na rěčne formy ludowych powědkow.

Z nowym nawodu Džěloweho kruha sta so farar dr. **Wolfgang Rudolph** z Porchowa. Wón je hižo wjele lět sobustaw wjednistwa, kotraž wobsteji z jednoho ludowědnika, jednoho teologu z uniwersity a dweju fararjow. Wón bě tež hižo zamoľwity za lětuše schadźowanje, kotraž ste-

ješe pod generalnej temu: „Ludowumělske tworjenje a činjenje w cyrkwinske praksy“.

Tuta tema so přez ludowědnika (dr. S. Kube) přez tezy ke kompleksnej ludowe wumělstwo za myslenje wotewrě a přez rozprawy z praksy katechetiki (Erika Siebert) a terapeutki (Friederike Ruthenberg) k nałožowanskim prašenjam dowjedže.

Přez wobdzělenje fararjow, katechetow a farskich pomocnicow wujewichu so w diskusiji nimo teoretiskich rozmyslowanjow žiwe zwiski z cyrkwinskej praksu.

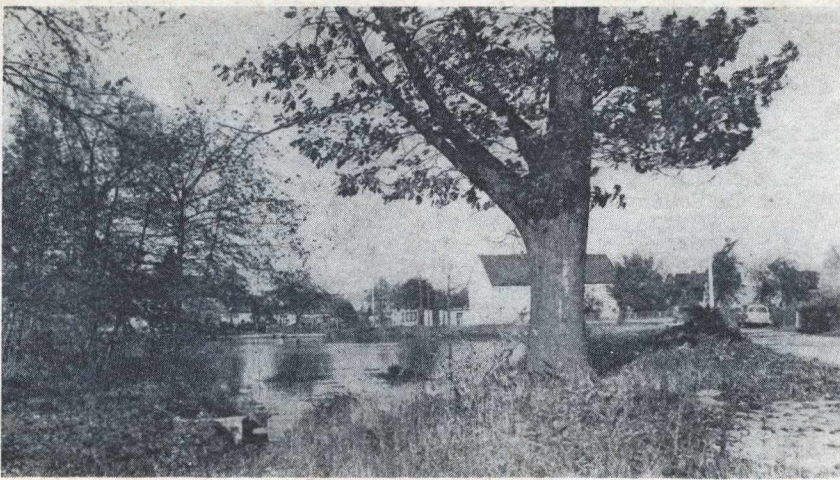
Doľho diskutowaše so wo prašenju, hač wotpowěduje historiske wobmjezowanje wuraza „ludowe wumělstwo“ na 18. a 19. lětstok, kaž čini to ludowěda, realnemu wuznamej a woprawdže ženje njezaprahncemu žórłu naiwneho a spontaneho tworjenja. K hotowemu, wšě mjenjenja přeswědčacemu wuslědkkej pak diskusija njedónđe!

Schadźowanje wotmě so w Berlinje-Weißensee. (přełožk z ena)

POWĚŚĆE

Budestecy: Dnja 3. nowembra zemřě swěrný Serb, šewski mištr Pawoł Hajna z Budestec (nar. 7. 11. 1904). Hakle w oktoberskim čisle smy z jeho pjera čitali rozprawu wo pohrjebje bratra Zejlerja. Nětko wočakujemy rozprawu wo jeho pohrjebje! Spi w božim měrje, luby serbski bratře, jedyn z poslednich ewangelskich serbskich džědow, kiž rěčeše ze swojimi wnučkami hišće serbsce!

Nawjes w Trupinje, serbskej wsy Rakečanskeje wosady

Lipsk: Za nastawacy wosadny centrum w Lipsčanskim nowoměšće Grünau položi so 17. oktobra w ekumeniskich kemšach zakładny kamjenj. Skoro 2 000 ludźi bě přeprošenje scěhowało. Wosada w tutym nowonatwarjenym dźělu Lipska, kotryž ma nětkole hižo 16 550 bydlenjow, bě sama kemše wuhotowała.

Postrowne słowa rěčeše zastupjer Lipsčanskeho wyšeho měščanosty. Wón podšmórny, zo pokazuja so tež w tutym kładženju zakładneho kamjenja wuslědki rozmołwy dnja 6. měrca 1978 mjez biskopom Schönherrom a Erichom Honeckerom.

Berlin: W měsacniku „Einheit“, kotryž wudawa so wot Centralneho komiteja SED, je w dzewjatym čisle 1981 wažne wozjewjenje: tezy wo Lutheru. Farar Jens Langer piše w „ena“: „Ewangelscy křesćenjo budžeja so z tutymi tezami zaběrać. Wone jich zachowaja před wobrazami wo Lutheru, kotřež słuža jenož k zadźěwanju znutřkownocyrkwinskih mylenjow ... Tute tezy jasnje pokazuja, zo hodži so reformacija jenož jako cyłotowaršnosne hibanje zrozumić.“

Berlin: Bibliske tydženje wosadow budžeja so w léce 1983/84 z tekstami z knihi Hiob zaběrać. K tomu zeńdže so pod nawodom prof. Siegfrieda Wagnera z Lipska přihotowaniska konferenca.

Za nětkole so hižo započace tydženje 1981/82 su teksty z profety Amosa pod temu: „Pytajće Knjeza a budžeće žiwi!“ předwizdžane. ena

Moskwa: „Swětowa konferenca nabožnych mocow přeciwo strachej nuklearnej katastrofy“ ma so w nalěcu lěta 1982 w Moskwje wotměć. To su zastupjerjo wšelakich nabožinow z 29 krajow Azije, Afriki, Europy a Australskeje — w delegaciji Zwjazka ewangelskich cyrkwjow w NDR bě w Moskwje sobu wyši krajnocyrkwinski rada Reinhold Fritz — spočatk oktobra při dwudnjowskim zetkanju w Moskwje wobzamknuli. Na zetkanju založi so mjezynarodny přihotowanski komitej pod předsydstwom metropolita Filareta z Minska a Běloruskeje.

Namjet a iniciatiwa za tutu konferencu wuchadza wot patriarcha Pimjena Moskwy a cyłeje Ruskeje.

ena

Weimar: Pod temu „Spiritualita a towaršnosna raznosť (Entschiedenheit)“ wotmě so 27./28. oktobra 11. ewangelski fararski dzeń. Prof. dr. Manfred Hausteina z Lipska dźeržeše před někak 150 fararjemi a cyrkwinskimi sobudźelaćerjemi hłowny referat, a potom wjedźechu so w štyrjoch skupinach jara wotewrjene a zdźěla wótre diskusije wo stejišću křesćanow k našej towaršnosći a wo słowje k měrej, kotřež so potom hjez napřećiwnych hłosow, ze šěsć zdźerženjemi, wobzamkny a w nowinach wozjewi.

Berlin: Wot 6. do 25. oktobra přebywaše delegacija Narodnej rady cyrkwjow z Močambique w NDR, mjez druhim tež we Wojerecach. Sobustawy delegacije su ze wšelakich ewangelskich cyrkwjow a su wot Zwjazka ewangelskich cyrkwjow w NDR přeprošene.

Jedna skupina delegacije měješe swój kwartěr w serbskej wosadze Bart. Delegacija chce wosebje studować žiwjenje a swědčenje křesćanow w socialistiskej towaršnosći NDR.

Mišno: Před 400 lětami započachu so stawizny Ewangelskeho tachantstwa Mišno. 10. oktobra 1581 wotstupi posledni katolski biskop Mišnjanski, Jan IX, z Haugwitz, jako biskop, sta so ewangelski a woženi so. Hišće samsny dzeń wuzwolichu tachantscy knježa sakskeho kurwjercha za „tachantskeho knježa“. Džensa je to biskop dr. Jan Hempel. Džensa dže tachantstwu wo zdźerženje Mišnjanskeho doma jako wuznamneho městna božich službow a jako pomnika kultury a wo móžnosće wozjewjenja ewangelijskeho, kiž su jemu, wosebje přez Ewangelsku akademiju Mišno, date.

Berlin: Wo dźělawosći Křesćanskeje měrowej konferency (CFK) w NDR je njedawno 48stronska brošura wušla. Předsyda CFK-regionalneho wuběrka w NDR, prof. dr. Karl-Heinz Bernhardt, pisa w zawoźe mj.dr.: „CFK zrozumi so jako cyrkwinske hibanje. Tohodla je jeje nadawk, w cyrkwach a z cyrkwjeimi zwólniwošću k engagementej za měr spěchować a kwalitu tutoho engagementa powjetšić.“ ena

Genf: Swětowa rada cyrkwjow je za tute léto 587 000 dollarow (někak 1,2 mil. hriwnow) z antirasizm-fondsa rozdźělila. Najwjetši přinošk dósta ze 125 000 dollarami wuswobodžerska organizacija SWAPO w Namibiji.

Scyła su so, kaž so wozjewi, wuswobodžerske hibanja w južnej Africe w přěnim rjedže podpěrali. ena

SERBSKE BOŽE SŁUŽBY

december 1981

6. 12. — 2. adwent

Budyšin-Michałska: 9.00 hodź kemše z božim wotkazanjom (Albert)

Budestecy: 14.00 hodź. kemše (G. Lazar)

13. 12. — 3. adwent

Huska: 10.00 hodź. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)

20. 12. — 4. adwent

Poršicy: 8.30 hodź. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)

Rakecy — hromadže z Njeswaćidłom! 9.30 hodź. kemše!

25. 12. — 1. dzeń hodow

Bukecy: 9.00 hodź. kemše (G. Lazar)

26. 12. — 2. dzeń hodow

Minakał: 8.30 hodź. kemše (Feustel)

Budyšin-Michałska: 9.00 hodź. kemše (Albert)

27. 12. — njedžela po hodžoch

Hrodzišćo: 8.30 hodź. kemše (Jan Malink)

Hodžij: 9.00 hodź. kemše (Wirth)

Bart: 10.00 hodź. kemše (Malink)

3. 1. — 2. njedžela po hodžoch

Budestecy: 9.30 hodź. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)

Lubi čitarjo!

Prošu, njezabudźće Waš přinošk zaplaćić! Wjeselimy so tež nad darami. Wutrobny džak! — Kontowe čisło steji tu deleka.

Preju Wam wšěm žohnowane hody a Boži měr!

Waš

farar Cyril Pjeh

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkróc za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamolitwy redaktor: Farar Cyril Pjeh, 84 Riesa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 72 83. Ekspedycja: Farar G. Lazar, 8601 Bukecy (Hochkirch, Kirchweg 3). Přinoški a dary na konto Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen Sp. Bautzen 4962-30-110! — Ludowe nakładnistwo Domowina Budyšin. — Index-Nummer 33921 — Čisło: Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-2155)